

det i et ønske om gennem færre forskellige strafmaksima i loven at opnå en tydeligere markering af, hvor grove de enkelte forbrydelsestyper anses for at være, også i forhold til hinanden, jf. betænkning nr. 1424/2002, side 163ff.

Ved lov nr. 218 af 31. marts 2004 blev hovedparten af Straffelovrådets forslag om ændring af de gældende strafferammer i straffeloven gennemført. Blandt andet er der foretaget en række ændringer på grundlag af rådets inddeling af bestemmelserne i straffelovens særlige del baseret på det angrebne retsgode, jf. betænkning 1424/2002, side 169 f. Herved er der gennemført både en vis forenkling og en klarere markering af den opfattelse af de enkelte forbrydelsestypers grovhed, som ligger i valget af strafferamme. Justitsministeriet er enig i, at Rådets supplerende forslag om herudover at simplificere strafferammesystemet ved at undlade at bruge visse strafmaksima i loven ville kunne bidrage til en yderligere forenkling. Justitsministeriet finder imidlertid, at der ikke er et væsentligt aktuelt behov for en sådan yderligere forenkling, som det samtidig formentlig kunne blive vanskeligt at fastholde fremover, bl.a. på grund af den internationale udvikling på det strafferetlige område, herunder EU's initiativer vedrørende tilnærmelse af medlemsstaternes straffelovgivning. Hertil kommer, at Justitsministeriet uanset forenklingshensynet ikke finder det hensigtsmæssigt at nedsætte de gældende strafmaksima for meget alvorlige forbrydelser som f.eks. spionage, grov frihedsberøvelse og særlig farlig voldtægt mv.

På den anførte baggrund er denne del af Straffelovrådets forslag ikke medtaget i det foreliggende lovfor-slag.

Straffelovrådet foreslog i betænkning nr. 1424/2002 endvidere, at strafmaksimum i straffelovens § 180 (kvalificeret forsætlig brandstiftelse) og § 183, stk. 2, (kvalificeret forsætlig sprængning) nedsættes fra livstid til 16 års fængsel. Straffelovrådet anførte herom bl.a., at brandstiftelse og sprængning, der koster menneskeliv, i praksis også vil være omfattet af straffelovens § 237 om manddrab, hvis gerningsmanden anser det for overvejende sandsynligt, at nogen vil omkomme ved handlingen, og derfor vil en nedsættelse af de pågældende bestemmelsers strafmaksima ikke få reel betydning i retspraksis, idet strafmaksimum efter § 237 er fængsel på livstid. Justitsministeriet finder det imidlertid ikke hensigtsmæssigt at nedsætte det gældende strafmaksimum for disse to særde-lige grove forbrydelser.

2. Strafferammens betydning for forældelse af strafansvar

2.1. Gældende ret

Straffelovens § 93 indeholder regler om forældelse af strafansvar.

Bestemmelsen fik i store træk sin nuværende affatelse ved lov nr. 248 af 9. juni 1967 om ændringer i borgerlig straffelov (Forældelse, pornografi, homoseksuel prostitution m.v.). Lovændringen var med få undtagelser baseret på Straffelovrådets betænkning nr. 433/1966 om strafferetlig forældelse m.v. Med lovændringen opnåedes stort set nordisk retsenhed vedrørende forældelse.

Af straffelovens § 93, stk. 1, følger de nærmere forældelsesfrister, der som udgangspunkt skal beregnes efter det strafmaksimum, der er foreskrevet for forbrydelsen. Der skal således som udgangspunkt ikke tages hensyn til den konkrete forbrydelses grovhed og strafværdighed. Strafferammekriteriet fraviges dog, hvis den konkret forskyldte straf ville være bøde, idet forældelsesfristen i så fald er 2 år.

Forældelsesfristen er 5 år, når der ikke er hjemlet højere straf end fængsel i 4 år, mens forældelsesfristen er 10 år, når der ikke er hjemlet højere straf end fængsel i 10 år, jf. § 93, stk. 1, nr. 2 og 3. I de tilfælde, hvor der ikke er hjemlet højere straf end fængsel på bestemt tid, er forældelsesfristen 15 år, jf. § 93, stk. 1, nr. 4.

Forbrydelser med fængsel på livstid som strafmaksimum indgår ikke i opregningen i § 93, stk. 1, og er derfor uforældelige. Efter artikel 5 sammenholdt med artiklerne 6-8 i statuten for Den Internationale Straffedomstol (ICC-statuten) henhører følgende forbrydelser under straffedomstens jurisdiktion: Folke-drab, forbrydelser mod menneskeheden, krigsforbrydelser og aggression. Forbrydelser som henhører under domstolens jurisdiktion forældes ikke, jf. ICC-statutens artikel 29. Statuten for Den Internationale Straffedomstol er gennemført i dansk ret ved lov nr. 342 af 16. maj 2001 om Den Internationale Straffedomstol. Bestemmelser om uforældelighed svarende til ICC-statutens artikel 29 findes i Geneve-konventionernes artikel 3, der også er gennemført i Danmark. Forbrydelser, der eksempelvis efter ICC-statutens artikel 29 ikke forældes, er ofte også uforældelige efter dansk ret, idet forbrydelserne omfattes af straffelovsbestemmelser med fængsel på livstid som strafmaksimum. Afvigelse kan dog forekomme, idet f.eks. voldtægt og grov legemsbeskadigelse efter dansk ret har tidsbestemte strafmaksima, og derfor er forældelige efter straffelovens § 93, stk. 1.

Forældelsesfristen for juridiske personers strafansvar følger maksimumstrafferammen for vedkom-